KADERNOTA 2025

CDA MOLENLANDEN

RUIMTE VOOR DE TOEKOMST

Voorzitter,

Het besef dat “ik ben omdat wij zijn” – dat we als gemeenschap pas echt tot bloei komen wanneer we elkaar zien en steunen – vormt voor ons de kern. Sommigen noemen dat gemeenschapszin. Met mekaar d’r voor gaan. Noaberschap. Ubuntu. Elke handeling van ons als gemeentebestuur moet bijdragen aan het welzijn van de gemeenschap, niet alleen op de korte, maar juist ook op de lange termijn.

De centrale vraag is: zijn we als gemeenschap gegroeid? Zijn we meer Molenlanden geworden? Hebben onze keuzes bijgedragen aan welzijn én welvaart?

Kim Putters stelde dit jaar in zijn lezing de vraag: waar willen we met elkaar naartoe? *“We kunnen niet kiezen waar we vandaan komen, maar wél waar we naartoe gaan.*” We leven in tijden van grote veranderingen: vergrijzing, digitalisering, klimaat en migratie. Tegelijkertijd groeien de verschillen tussen mensen – in inkomen, gezondheid, kansen. Ook in onze dorpen voelen we dat.

Daarom kijken we vandaag niet alleen naar cijfers, maar naar het verhaal áchter de cijfers. Hoe bouwen we aan een gemeente waar iedereen bijdraagt? Waar het bestuur zichtbaar is, inwoners begrijpt en koers houdt. Waar jongeren en ouderen kunnen blijven wonen. Waar we naast economie ook welzijn, leefomgeving en verbondenheid serieus nemen.

En al is deze kadernota beleidsarm, juist nu is het belangrijk om de pionnen goed neer te zetten voor 2026 – in lijn met onze visie op gemeenschapszin. **Op de Molenlandse manier**.

De kadernota zelf

De kadernota 2025 is beheerst geschreven en laat veel keuzes aan een nieuw college. Richting de verkiezingen in 2026 doet dit college geen grote beleidsvoorstellen. Voor nieuw beleid is slechts in zes van de twaalf gevallen geld gereserveerd, en dan alleen voor 2026.

Positief is dat het 'ravijnjaar' is opgeschoven van 2026 naar 2028. En het is verheugend dat de begroting voor 2026 én 2027 sluitend is – mede dankzij meevallers en lagere kosten voor jeugdzorg.

Het IHP – het Integraal Huisvestingsplan voor schoolgebouwen – brengt vanaf 2028 structurele lasten met zich mee. Dat is terecht in de ramingen opgenomen. Scholenbouw is voor het CDA een kerntaak. In 2024 spraken we al uit: “spaar meevallers voor schoolbouw.” Zonder incidenteel geld redden we het niet.

De uitgestelde ravijnjaren bieden ook ruimte voor reflectie: hoe gaan we de komende jaren om met gemeentefinanciën? De eerder besproken

bezuinigingsopgave is niet meegenomen. Er is níet gekozen voor een 10%-korting op beïnvloedbare budgetten. Het is dus aan het volgende college om te bepalen waar het geld heen gaat.

Onze oproep: focus op de eigen organisatie, maak nú woningbouwplannen, en blijf werken vanuit de kernen.

De organisatie

We zijn blij met het lopende onderzoek naar de opbouw en omvang van de ambtelijke organisatie. Een nieuw MT is actief, en de gemeentesecretaris brengt structuur aan. Dat stemt positief. Onze vragen zijn:

> Q: Krijgt het nieuwe college hiermee zicht op een passende formatie?
>
> Q: Biedt het onderzoek besparingsopties, en hoe groot is die kans?

Als CDA ondersteunen wij het onderzoek van harte, zolang kwaliteit van dienstverlening vooropstaat. En met als uitgangspunt: een overheid die niet groter is dan nodig.

Woningbouw

Als je faalt om te plannen, plan je om te falen. Zeker bij woningbouw. Wij steunen de brandbrief van de SGP over 1,5-hectarelocaties – en het ontbreken van ruimte binnen het omgevingsbeleid. Actief grondbeleid is daarbij cruciaal. Wij hebben dit de afgelopen periode vaak bepleit: voor jongeren, voor senioren, voor betaalbaarheid.

We waren vóór 30% overprogrammering bovenop de 800 woningen. We steunden moties voor versnelling van sociale woningbouw, voor schrappen van cultuurhistorische belemmeringen bij splitsing Q: u zegde toe om dit met de provincie te bespreken, wat is de stand van zaken?, voor betaalbare en flexibele bouw op gemeentegrond.
Sommige voorstellen haalden het (zoals ruimere regels voor splitsing, voorrang voor eigen starters), andere niet (zoals actief grondbeleid voor jongeren/senioren). Het aantal plannen dat we zelf ontwikkelen lijkt beperkt.

En ja, we hebben versneld woningbouw uitgevoerd. Park Rietveld is een succes: eerste bewoners wonen er inmiddels. Op het schaakbord dat versnelling heet kun je concluderen dat e.e.a. goed is verlopen maar wat wil je met zulke goede mensen als medewerker in je team.

Uit een analyse van HetKontakt blijkt dat van de 797 geplande woningen 60% nieuwbouwwoningen betreft. Nieuw gebouwde woningen dus (480), de rest (320) kwam via splitsing, herbestemming of permanente bewoning van recreatiepanden tot stand. De vraag is niet óf plannen nodig zijn, maar hóé we ze

maken. **Hoe stimuleren we planvorming?** Wat kunnen we zélf doen? Recent is in Oud-Alblas grond aangekocht. We danken wethouder Visser die aangaf de eerder gedane roep van het CDA te hebben gehoord. Daar zijn we blij mee en als het aan het CDA Molenlanden ligt maken we ook plannen voor andere kernen, zeker waar dat het hardst nodig is en voor de doelgroepen waarvoor het, het hardst nodig is. Dat is de omslag die we nodig hebben.

Daarom overwegen we drie voorstellen:

Amendement 1: Stel voor de jaarschijf 2026 een bedrag van €115.000 beschikbaar voor een locatiescout, te dekken uit de algemene reserve.

Motie 1: Neem bedrijfslocaties binnen linten op als potentiële woningbouwlocaties. Voer actief (grond)beleid op vrijkomende bedrijventerreinen in kernen.

Motie 2: Zet actief grondbeleid bij voorrang in op locaties waar de markt van 2022-2026 niet werkte en kom met voorstellen waar als eerste actief grondbeleid wordt toegepast.

Kerngericht werken

Met enige weemoed denken we terug aan het samenlevingsprogramma van de vorige collegeperiode. Het is niet dat er nu niets gebeurd want:

A. De afgelopen jaren bezochten we als raad diverse kernen. De opkomst verschilde, maar de inzet was er.
B. Kernwethouders zijn zichtbaar en zijn regelmatig op spreekuur in de kernen, de burgemeester maakt letterlijk kilometers in zijn zomertour, samen met zijn vrouw. Wiens inzet we ook zeer waarderen.
C. De ambtelijke organisatie werkt vanuit een mooi gemeentekantoor, en de verbinders doen goed werk.

Toch vragen we: waar blijft de beloofde impuls op kerngericht werken? Wordt die impuls gevoeld in de kernen? Is dit strategisch verankerd in ons DNA? Q: graag een reactie van de wethouder op de beloofde impuls op kerngericht werken. Is deze er al? Zijn we nu meer zichtbaar? Wat komt er nog aan?

Voortgang eerdere afspraken

Tot slot enkele punten uit de vorige kadernota. We spraken af dat er eind 2024 duidelijkheid moest zijn over de locatie op de Vuilendam voor brandweer en

politie. Het college heeft positief besloten over de brandweer. Over de politiepost wordt nog gesproken. Q: Maar: wanneer staat de post er echt?

We zijn penvoerder van de regio-deal. En we hebben een bestuursadviseur regionale ontwikkeling in de kadernota opgenomen gezien. Wij zijn daar blij mee. Compliment voor het binnenhalen van de regiodeal. En een vraag. Q: als je vooruit wil kijken met het gebied zou je dan niet voor agrarische zaken en regionale ontwikkeling langjarig een investering moeten plannen?

Afsluitend

Er is hard gewerkt: actief grondbeleid in Oud-Alblas, de Regio Deal, 800 woningen. En er blijft veel werk te doen.

Onze centrale vragen zijn:

A. Hoe versterken we gemeenschappen via kerngericht werken?
B. Hoe bouwen we toekomstbestendige woningen op de plaatsen die wij willen?
C. Hoe maken we onze organisatie meer dienstbaar aan de samenleving op een kosten-efficiënte manier?

Dank aan het college en aan alle medewerkers van de gemeente Molenlanden voor jullie inzet het afgelopen jaar. Dank ook aan de raad – voor het open gesprek en het gezamenlijke zoeken naar wat goed is voor onze gemeenschap. We gaan het komende jaar in met oog voor de toekomst en de bereidheid om verantwoordelijkheid te blijven maar ook weer te gaan dragen.

Aan college, medewerkers en raad: Gods zegen gewenst bij het uitvoeren van jullie taken voor onze gemeente.